

DIRECTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
invoială

Unitatea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foale bisericescă-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Serbările dela Lugoj

Congresul general al Agrului iea proporții grandioase — Mulțimi nenumărate la praznic
— Catedrala nou zugrăvită, o mândrie a Bisericii noastre — Regele participă
la serbări — Suveranul în procesiune euharistică

Toate congresele Agrului au fost manifestațiuni impunătoare. Toate au fost încadrate în serbări înălțătoare și s'au desfășurat în semnul unei înalte spiritualități. — Lugojul le-a întrecut pe toate. Nu numai prin strălucire externă, ci mai mult prin câteva momente proprii praznicului sufletească din acest an, cari îi dau importanță deosebită excepțională.

Mai întâi: congresul Agrului însuși. O peatră de hotăr. O mare și liniștitoare realitate. — Târnava noastră »Acțiune catolică« și-a probat definitiv vitalitatea. Trăiește. Are rețeaua de cadre închiegată. Și nu din simple forme birocratice lipsite de cuprins. Vieța începe să pulvezeze în ele pretutindeni. Activitate multilaterală. Inițiative promițătoare. Totul în cea mai perfectă armonie cu ierarhia bisericescă și în spiritul credinței. — Agru și-a câpătat, în primul ciclu de an, fizionomia. Iși are croite drumurile. Se precizează ramificațiile firești: »Astrul« studenților, Uniunea asociațiilor de femei, corurile etc. — Nu i rămâne nou alesului comitet decât să sporească și să intensifice seva de viață care nimează de pe acum un organism impundot.

Alt moment excepțional: catedrala pâr. episcop Nicolescu. În noua haină strălucitoare, în care a îmbrăcat-o penelul minunat al maeistrului Simonescu, este o capodoperă de artă cum puține avem. Critica oficială nu și-a spus încă ultimul cuvânt. Este însă neîndoios, că judecata ei va fi alta decât sentimentul spontan, copleșitor, al tuturor acelor cari au avut fericirea s'o vadă. Biserica noastră are marea mândrie, de-a dat neamului românesc o nouă și neprețuită comoară. Mândrie și bucurie cu atât mai mare, cu cât acest dar fără preț a fost plătit cu sacrificii și privațiuni nebănuite din partea Aceluia care singur, din puținul său, a ținut să pună la picioarele Mântuitorului această cunună de frumusețe. Gestul pâr. episcop AMEXANDRU NICOLESCU este din acelea cari trec în istorie. El poartă asupra sa pecetea spiritului de eroism și martiriu, din care s'au ridicat toate marile națiuni naționale și bisericesti dela Blaj.

În urmă — last not least — coroana strălucirii pe fruntea serbărilor dela Lugoj a pus-o prezența M. Sale Regelui CAROL II. Nu atât pentru mulțimile imense și entusiaste cari au venit să-I arate dragostea lor statornică. Ci pentru semnificația adâncă a gestului regal. — Atunci când alții ne dușmănesc, Regele ne arată iubire. Când »frații« ne fac nedreptate, Suveranul ne asigură sprijin și protecțiune. Când alții vreau să-și facă din situația lor numeric dominantă

instrument de prigoană urită împotriva noastră, Domnul țării afirmă categoric egala îndreptățire a tuturor fiilor țării. Și atunci când alții, chinuți de himeră și incapabili de muncă pozitivă, țin să-și facă vâlvă semănând în jur ura și vrajba confesională, Regele îi cheamă pe toți la minte și la muncă frățescă. Țara are nevoie de îndălțare morală. Pentru asta îi trebuie pace și munca frățescă a tuturor. — Așa a grăit Suveranul.

Îi suutem recunoscători pentru acest gest. Și cuvintele pe cari I-le-a adresat pâr. Episcop Nicolescu talmăcesc simțirea tuturor fiilor bisericii românești unite cu Roma.

Cuvânt către Rege

Sire,

Ați avut condescența regală de a descinde la Lugoj spre a asista la inaugurarea monumentalei picturi a bisericii noastre române-unite. În această pictură găsiți, Majestate, culoare, mișcare, ritm, armonie, echilibru, — tot atâtea recerințe ale frumosului, a cărei obârșie este însăși Frumuseța necesară. Găsiți în ea, Majestate, mai mult decât atât. Găsiți expresia adevăratei arte creștine. Pare că artistul care a vrăjit pe pereții și arcadele și cupola ei culminația artei sale, icoanele sfinte, — a trăit în contact intim cu Hristos, cu Maica Domnului și pleiada de sfinți și sfinte, pe cari le-a proiectat pe luminoasele ecrane ale cuprinsului bisericii, împrumutându-le vraja unei vieți sufletești de esență superioară. Ai crede, că a vibrat sufletește la unison cu persoanele sfinte pe cari le face să defileze ca într'uu film magic dinaintea ochilor noștri, că le-a simțit și surprins bătăile calde ale inimii și astfel nu e mirare, dacă ne-a dat o creație superioară de artă, care va trăi. Și tocmai aceasta o reclamă marele Fra Angelico, când spune că spre a zugrăvi ceea ce ține de Hrist, trebuie să trăiești cu Hristos. E singura frază ce ne-a rămas dela acest pictor ingeresc, dar e destulă spre a fixa pe artistul în adevărata accepțiune a cuvântului. Pentru că inspirația în definitiv, e ceva mult mai real decât își închipue, mulți. Ea, ne spune Jacques Maritain, nu derivă dela Muze, — ființe mitologice —, ci dela Dumnezeu cel viu. Este o mișcare creatoare, această inspirație de ordin superior, adăugată minții, care îi înalță și-i declanșează toate energiile. Și, cred eu, inspirat a fost și pictorul nostru, care a zugrăvit acest templu al măririi Domnului.

Câtă dreptate a avut acelaș Jacques Maritain, când spunea că arta creștină e înrădăcinată într'un suflet profund creștin, crește pe malurile înflorite, ale harului sub cerul vituților teologale, ale credinței, nădejzii și dragostei suprafirești, legănată, holdă bogată aurie, de adierea rodnică a înțelepciunii, sfatului, puterii evlaviei, cele șapte haruri ale spiritului Domnului.

Sire, ca odinioară Maria, care a vărsat mir de bună mireasmă peste creștetul nemuritor a lui Isus Hristos și i-a uns cu mir picioarele-I sfinte, dorit-am și eu ca această pictură să o așez cunună pe capul lui Isus Hristos, Regele nemuritor al veacurilor, sau să o proștern la picioarele-I auguste dumnezești.

Sire,

După ce în chipul acesta am dat lui Dumnezeu ce este a lui Dumnezeu, doresc să dau și Cezarului ce este a Cezarului. Trebuie să mulțumesc Majestății Voastre că ați ținut să încununăți prin prezența-Vă Augustă sforțările celui ce deține vremelnice frânele guvernării eparhiei Lugojului, ale clerului și poporului său, dându-le răsplata cea mai mare pământească, pe care o puteau aștepta.

Pentru mine, Sire, și pentru fiii mei sufletești ziua de astăzi se va încresta pe răbojul sufletului cu litere de aur.

Atențiunea aceasta a Majestății Voastre se încadrează așa de minunat în programul ce V'ați fixat de a trezi și încuraja sau încununa, prin înalta aprobare, toate sforțările generoase ale supușilor Majestății Voastre.

Vă urez, Majestate, să puteți continua acest program de activitate până la sfârșitul vieții.

Sire, Biserica noastră catolică este în mod firesc și spontan razimul cel mai puternic al monarhiei de pe pământ. Ea, care știe, că Dumnezeu în ceruri stăpânește în unitate absolută, e unic stăpân în ceruri și pe pământ, — ea, care este prin instituție monarhie de drept divin, — simpatizează în chipul cel mai firesc cu monarhiile de pe pământ, reogindiri ale regimului monarhic bisericesc. Ea știe și pricepe că în jurul tronurilor se râlază mai bine solidaritatea supușilor unei țări, a unui popor și e mai bine chezășuită coeziunea socială și organismul de stat.

De aceea, Sire, fiți asigurați că și în biserica noastră, română unită, fiică a Romei eterne, veți avea deapaururi un factor de raliere a forțelor naționale în jurul Tronului și un razim

puternic pentru toate cauzele mari ale Neamului, cu cari se identifică Tronul.

Noi Vă mulțumim, Sire, pentru înalta prezență, cu care a binevoit Majestatea Voastră a onora inaugurarea acestui sfânt lăcaș, consacrand în chipul acesta importanța bisericii noastre române unite ca un factor de seamă al vieții românești în cadrele Statului național român, simțindu-ne obligați, de două ori obligați, în semn de recunoștință și grațitudine, a fi aievea sprijin prețios al Tronului în toate cauzele mari ale neamului, cari sunt și ale Majestății Voastre.

Să trăiți, Sire, la mulți și fericiți ani, împreună cu Augusta Familie Regală!

* * *

Revista serbărilor

Săptămâni dearândul, Lugojul n'a cunoscut odihna. A muncit zi și noapte. *Episcopia* noastră și *Agrul local* în frunte. Alături de ei și celelalte autorități. Mai ales în vremea din urmă, când s'a știut de vizita regală. Rezultatul s'a văzut. Orașul a fost curat ca un pahar, pavozat și împodobit cu strălucire adevărată bănașeană. — Dacă totuși unii dintre participanți n'au putut fi ușor încartiruiți, nu-i mirare. A sosit atâta lume, cât nu se putea bănuși. Și, după buna tradiție a neglijenței noastre naționale, neanunțată la vreme. Ceeace, au putut constata înșiși, nu-i de dorit să se mai repete în viitor. Ar trebui să dăm și în privința aceasta dovadă de mai multă disciplină catolică.

Ședința Comitetului Central

Trecând însă peste acest mic neajuns, serbările și-au arătat din prima clipă linia de stil mare, în care s'au desfășurat până la sfârșit. *Comitetul Central* sosește Vineri după masă, cu număr de membri mai mare ca de altădată. Și deodată cu el, un grup puternic de alți fruntași din toate părțile. Semn bun. Numai vreme frumoasă să ne dea Dumnezeu!

Fără zăbavă începe, la orele 17, programul: *ședința Comitetului*, în sala frumoasă a Cazinoului. Se discută rapoartele ce se vor

prezenta Congresului de către secretarul și cassierul general. Se fixează în amănunte programul și ordinea de zi a ședințelor viitoare. Se precizează sugestiunile ce se vor face Congresului, privind activitatea din viitor.

Seara: *vecernie* la catedrală. Apoi cina, la masa ospitalieră a pâr. episcop *Alexandru*.

A doua zi

Incepem lucrările congresului: cu Dumnezeu. La ora 8 dimineața: *liturghie* în catedrală. Pontifică pâr. prepozit *Dr. Boroș*, în sobor strălucitor de înalte fețe bisericesti. Predică, documentat și convingător, pâr. canonic *Dr. Brînzeu*, despre „Acțiunea catolică” și rosturile ei înnoitoare de lume, pe care le împlinește la noi Agru. Impresionantă *cuminizarea*, în corpore, a mulțimii de intelectuali, în frunte cu membrii Comitetului.

Intâia ședință

a congresului se ține, la 10⁴⁵, în sala mare a Cazinoului. Invocăm ajutorul Spiritului Sfânt, cântând cu toții „Împărate ceresc”. Președintele Agrului, d. ministru *Dr. Valeriu Pop*, deschizând ședința, fixează locul acestui congres în viața Asociațiunii noastre. Am împlinit cinci ani. La Blaj, în strălucita adunare de constituire, spusese, că vrem să tragem brazdă nouă, adâncă în ogorul credinței străbune. Acum vedem, cu bucurie, nu numai ogorul brazdat, ci și roadă bogată pe urma străduințelor depuse. Participarea Regelui la serbări este suprema încoronare a muncii noastre. Rezultatele de până acum sunt garanță sigură pentru viitorul de aur ce ne așteaptă.

Lămurit și convingător răsare această constatare din raportul general, pe care îl prezintă secretarul asociației, prof. *Dr. Augustin Popa*. Cu cele 793 organizații locale pe care le are (față de 683 din anul trecut), în cari sunt înrolați peste 55.000 membri, cu comitete eparhiale formate în toate diecezele, Agru își poate socoti încheiată prima fază din viața: organizarea cadrelor. Viitorul comitet moștenește o armată bine rânduită, care nu cere

decât o bună comandă, pentru a munci sistematic și intens pentru atingerea țelurilor programatice.

Cu toate greutatețile pe cari le pune în cale vremea cu frământările ei multiple, cu criza ei deconcertantă, cu mizeria ei dezolantă, se poate ajunge la isbândă. Activitatea de până acum, cu roadele ei modeste dar necontestate, stă garanție. Cele mai multe din organizațiuni n'au fost forme goale. Au muncit. Variat și programatic. În plin acord cu îndrumările Bisericii și cu directivele Statutelor. Vieța religioasă a membrilor a făcut un pas înainte. Se cercetează biserica mai regulat. Tot mai mulți oaspeți la masa Domnului. Incep a se închide, ici-colo, cărciumele și seacă puhoiul injurărilor. Silințe pentru clădire de noul biserică și împodobirea celor vechi. Tot mai multe coruri. Grijă de săraci. Atențiuni încurajatoare pentru copiii de școală. Și pretutindeni, la orașe și sate: *adunări sau șezători creștinești*, cu cântări și învățături, cu serii de conferințe cari limpezesc credința și întăresc sentimentele religioase. (*Sighetul* a ținut nu mai puțin de 45 în anul trecut!).

De sigur, nu toate organizațiile au fost deopotrivă de harnice. Raportul le cunoaște după vrednicie și împarte laudele după merit, începând cu frații din București, prin hărnicia cărora azi suntem cunoscuți în Capitală așa cum trebuie să fim și ne putem gândi la înălțarea unei catedrale în inima țării, și sfârșind cu nucleele din cea mai tânără eparhie noastră, a Maramureșului, care se prezintă cea mai bine organizată, având aproape în toate parohiile ridicat steagul Agrului.

Raportul casierului

este mai întunecat. Nu-i chip de-a aduna bani. Iar cheltuieli sunt și ar trebui să fie și mai multe, dacă vrem să mergem înainte. Congresul trebuie să chibzuiască bine și să ia măsuri de îndreptare.

Pentru o mai temeinică cercetare a lucrurilor, Congresul alege din sânul său patru

Foiața „Unirii”

De vorbă cu Isus

de V. Flueraș*)

Aseară-am stat de vorbă cu Isus în camera mea rece și pustie. El, atârna pe cruce, pironit în cuie. Cu glasul Lui cel blând, mi-a spus:

„Fii fericit, tu muritor de rând, că'n inimă Eu ți-am sădit scânteia de unde naște-se ideea, de unde naște orice gând...”

Tu vei muri, dar slova ta rămâne ca mărturie celor ce-or veni. Fii fericit în orice ceas de zi, ca ieri, ca azi, ca mâine...”

Cu inima înflăcărată, ngenunchiat în fața cruaifixului de ciară, am îndemnat cu sufletu-mi să ceară Mântuitorului, iertare de păcat...

*) Din broșura de versuri *Tatăl Nostru*, despre care scriem într'alt loc al acestui număr de foaie. (N. R.)

Metoda activă în biserică

Proverbiala tradiție conservatoare a Românului ne face să începem ușor și cu mare elan orice acțiune, să ne avântăm cu atâta curaj în tolnul luptei, cât se pare, că nimic nu ne poate opri în desăvârșirea acțiunii începute, ori împlinedea în asigurarea izbândei sigure, dar tocmai, când trebuie făcut ultimul efort deciziv, sau când acțiunea trebuie metodic organizată ca să ne ducă la victorie, tocmai atunci un mic incident, o mică piedecă ne desorganizează complect. Ne readuce în vechea stare de nepăsare și indiferentism, mângâindu-ne cu ideologii învechite ca: „Ne poartă grijă Cel de sus”, ori „Ce vrei?! Nu poți schimba cursul vremii”, sau „Nu poți ținea plept cu o lume întregă” etc.

Se uită un lucru, și anume, că și'n vieța bisericască și mai vârtos aici, ca și'n școală avem de-a face cu filințe vii și însuflețite, iar nu cu obiecte moarte și supuse schimbării după capriciul omului, deci și modul de-a acționa asupra lor trebuie îndreptat după individ, și schimbat încontinuu, după cum și omul se schimbă și mișcă în fiecare moment. Astfel orice acțiune rea sau nefolositoare trebuie paralizată, iar cea bună și ducătoare la scop trebuie urmărită, îngrijită și alimentată încontinuu. În școală copilul e tot sub ochii vii, urmăritori și totuși blajini ai dascălului, ceea ce se chiamă școală activă, iar într'o parohie credincioșii, cu toate bucuriile și necazurile

lor, formează preocuparea de căpetenie a părintelui lor sufletesc.

În urmăre și'n vieța bisericască trebuie introdusă metoda activă, ceea ce înseamnă a te frământa, a concepe planuri, a-ți forma anumite reguli de viață cele mai potrivite timpului, a te ocupa încontinuu de soarta floarea oîțe din turmă, a rămânea pururea treaz până ce nu ți-ai văzut toată turma liniștită și pornită spre odihnă. Când vei observa, că vreo oîță bolnavă sau neastâmpărată și nemulțumită, umblă să-și caute alt loc, încât la un moment dat se pierde de turmă și rătăcește, aruncându-se în gura lupului, ochii de Argus ai păstorului și-n liniștea și bezna nopții, cu toată oboseala ce-i pătrunde oasele, se scoală și urmărește oala rătăcită și caută toate mijloacele până ce o readuce la restul turmei. Abia atunci își dă trupul zdrobit spre câteva clipe de odihnă, ca să-și refacă puterile pierdute.

* * *

Astfel, când fiii neamului, cari au rezistat aproape două mii de ani la tot felul de atacuri externe, luptând cu îndârjire contra distrugerii acestui organism bine închiegat în jurul bisericii, sunt atacați astăzi de același dușmani în viața lor internă sufletească, trebuie să folosim și noi toate mijloacele corepunzătoare timpului nostru spre a paraliza această acțiune nefastă a străinului. Când Americanii cu sectele lor fac din muncitorii români ai fabricelor cei mai aprigi propagandiști, cari uneori propagă și idei subservive,

comisiuni cari vor examina: una raportul general, alta pe cel al casierului, a treia va face propuneri de candidare pentru alegerea unui nou comitet central, iar a patra va înscrie membrii noul. Comisiile vor raporta după masă. În ședința congresului, împlinindu-și prin aceasta ordinea de zi, se ridică.

Comitetul Central se retrage îndată în sala mai mică a Casinoului, în nouă ședință, pentru a discuta, în continuare, o serie de probleme ce trebuiesc rezolvate și cari vor figura și în moțiunea finală a congresului.

Tot atunci, în sala mare, se deschide ședința

Asociațiilor de femei

din toată provincia noastră bisericească. Scopul lor este desăvârșirea unei organizări unitare, care să poată constitui ramura pentru femei a Agrului. Se prezintă mai întâi rapoartele federațiilor eparhiale, constatându-se că în toate diecezele — după ce și Lugojul și-a constituit centrala, chiar cu acest prilej — lucrările de unificare sunt destul de progresate pentru a se putea trece la strângerea tuturor într'o singură uniune generală. Păr. prof. Dr. Ioan Suciu prezintă un proiect de Statute pentru această uniune, care se discută și se adoptă. Președinta a uniunii a fost proclamată, cu unanimitate în suflete, Dna Livia Dr. Boilă din Cluj.

În chipul acesta s'a realizat, sub îndrumarea pricepută a păr. canonic Ștefan Roșanu, asistentul eclesialtic general al reuniunilor de femei, vechiul gând al unirii tuturor asociațiilor feminine, cari vor putea munci de-acum mai sistematic și mai unitar. — Colaborarea lor organică cu Agrul s'a asigurat în temelul principiilor stabilite încă în congresul dela Oradea: participarea imprimată a președinților în comitetele respective a celorlalte secții.

Ședința a doua a Congresului

Deschisă după masă la orele 15¹/₂, este închisă în întregime diferitelor probleme de ac-

țiune când Englezii prin răspândirea bibliei britanice încearcă să producă confuzie în credința noastră, ori când Germanii bine organizați în cadrele luteranismului, calvinismului și mai ales baptismului, vreau să ademenească atragă în partea lor sufletele timide și chiar răscălate ale noastre, preoțimea de toate gradele trebuie să lucreze mână 'n mână și statornic spre a feri de rătăcire sufletele nu deplin orientate.

Tărani noștri nu mai sunt cei dinaintea războiului, supuși, docili, ascultători, îngăduitori cu viciile clasei conducătoare ori iertători ai tuturor nedreptăților, ce li-s'ar face. Creștinii de azi sunt crescuți în școala răscălatului, care prin durată, suferințele și cruzimile lui a scos din sufletul lor, altfel nobil, toate aceste virtuți alese, înlocuindu-le cu răutățile și molimile de tot felul. Cei de azi doresc mai multă libertate, independență și independență proprie. Nu e mirare, că azi și la ședința congresului se discută orice chestiuni, se critică faptele tuturor, se opun argumente contrare, rețut chiar la calomni, persiflări și ironii nu numai ca pe acela, care vrea să-i convingă de necesitatea intrării sale în situația, de a-i lăsa în mijlocul, în care par a fi liniștiți.

Nu rare sunt cazurile de trecere la pocăință din cauza, că nu pot scăpa altfel de amestecul continuu al preotului în chestiunile materiale. Ei socotesc și văd uneori că preotul se ocupă de toate numai pentru el și familia sa, iar pe ei îl lasă în părăsire, mizerie și desorientare.

tivitate din viața Agrului, cari toate se leagă în chip firesc de rapoartele Comitetului. Ceașuri de discuțiuni pe cât de viș și interesante, pe atât de importante. Deși smulse din frământarea zilei, provocate unele de constatări, dureroase a unor stări de lucruri intolerabile, discuțiunile s'au ținut totuși la o linie înaltă de demnitate, dominate fiind de unica grijă a intereselor generale, bisericesti și naționale.

Pe acest plan se situază mai întâi raportul pe care îl prezintă, în numele comisiunii care a cercetat darea de seamă a Comitetului, d. Dr. Nicolae Popa, (București). Pornind dela sugestiile raportului general, comisiunea face o serie întreagă de propuneri, pe cari congresul le și aprobă și le va cuprinde în șirul rezoluțiilor sale. În primul rând chestiunea *serbărilor naționale*, cu prilejul căroro Biserica noastră este mereu și inutil umilită. Agrul își va face o chestiune din asigurarea drepturilor firești pe care Biserica noastră le are garantate și în legile țării. Nu mai puțin hotărât va trebui să cerem *învățători de religia copiilor* în școlile noastre. Numai ei pot asigura creșterea religioasă și morală a tinerelor generații, așa cum pretind imperios și interesele superioare ale neamului nostru, bătuit de o criză morală înspălmântătoare. În același scop avem nevoie de *căminuri* pentru studenți și internate pentru elevi. Se va face obiect de studiu din situația averii fondurilor de studii și a celui religios, cari ar avea menirea să se utilizeze în această direcție. — *Presa* rămâne mereu în actualitate. Hotărârile din anul trecut se mențin. Vom cere instituirea unei *Dumineci a presei*, (poate ultima din Octombrie: sărbătoarea împăratului Hristos), deosebit de ziua Agrului. — Intervenție la Corpurile Legiuitoare în contra *legiferării avortului* contra moralei creștine, și stăruințe pentru a ni-se da *preoți militari* pentru îngrijirea sufletească a soldaților de religia noastră.

Tot în legătură cu raportul general, d. Teodor Căndea, directorul liceului din Gheorgheni, citește un scurt raport asupra *stărilor*

Pe alții, cari văd, că nu pot scăpa de muștrările conștiinței lor pe calea pocăinței adevărate, cerbicioșia sufletului îl îndeamnă să se desfacă de legăturile sufletești ale bisericii sale și caută alte legături, fie și străine.

Când pocăinții de azi se'nmulțesc, încet dar sigur, pe diferite căi și cu diferite mijloace nu-i permis să stăm cu mâinile în sân, să ne desinteresăm de ei și să-i lăsăm pe mâna tuturor parvențiilor, semidoctilor și pradă aleșuirilor de tot felul. Pe lângă o desăvârșită și ireproșabilă servire a funcțiilor sacre și a unei vieți familiare preoțești exemplare, plină de evlavie, altruism și smerențe, mai mai trebuie organizată o acțiune pentru a preveni diferitele uneltiri ale dușmanului ocult și a paraliza munca lui diavoliască. Diferitele societăți religioase de apărare, cum e Reuniunea Marlană, societăți de adorare, corale, pelerinaje etc. și cele de combatere cum e „Agrul“, catehizarea tinerimii și ordinile călugărești trebuie să lucreze mână'n mână după un program bine determinat, cunoscut în cele mai mici amănunte și executat în întregime de fiecare soldat și mai ales de fiecare comandant al oastei Domnului.

Avem, e adevărat, comandamentul superior la înălțime, dar ne lipsește comandamentul inferior, gradele de căpitani și chiar plutonieri, cari pătrunși de gravitatea pericolului să dea luptei însemnătatea, ce i-se cuvine. În cazul acesta ar întrebuiți toate mijloacele, ce le stau la îndemână pentru asigurarea izbăndei, căci: „Împărăția cerului se silsește și cei ce se silesc o apucă pe ea“.

Leonte Opriș

dureroase din Secuime, unde suntem departe de a activa cum trebuie pentru romanizarea fraților cari și-au uitat limba. Dimpotrivă: pierdem și acum. Congresul a rămas profund impresionat. Agrul va face tot ce li stă în putință pentruca să trezească la nouă viață clopotele românești din Secuime, amurșite de atâta vreme. D. Dr. Valer Pop promite tot sprijinul său la guvern, iar păr. vicar general al arhiepiscopiei Blaj, păr. Iacob Popa, face cunoscute sforțările extraordinare și continue ale conducerii noastre bisericesti, în acest scop. Memorii nenumărate s'au înaintat guvernului. Se trimit mereu preoți buni. Acum de curând chiar a luat acest drum al misiunilor o ceată de preoți tineri, gata la orice jertfă. Din păcate însă n'au unde să-și plece capul. Sprijinul statului e absolut insuficient până acum.

Alte probleme

Renașterea morală a neamului. Asta e ținta și ambiția Agrului. Pentru ea a spus cuvinte simțite d. Dr. Emil Folea din Dicioșmărtin, și calea acestei învieri naționale a arătat-o, într'o cuvântare pe cât de substanțială pe atât de limpede și convingătoare, d. ministru Dr. Valeriu Roman. Nu se poate nădăjdui mântuirea de sus în jos, prin legi și porunci date de cei de sus. Fiindcă păcătoșii fac legile și păcătoșii le și aplică. Învierea trebuie să pornească de jos în sus. Poporul trebuie învățat să nu tolereze imoralitatea, dând știre despre toate abuzurile ce constată. Membrii Agrului să se legătuiască, în conștiință, că nu vor cere niciodată, nimănui, nici o nedreptate, nici cea mai mică ilegalitate. Iar aceia dintre noi cari ajung la posturi de comandă să se lege că nu vor face nici o abatere dela linia dreaptă a legii și a conștiinței. În felul acesta Agrul va fi o mare armată împotriva imoralității.

Și mai mult încă, dacă prin Agrul se va cultiva sfințenia vieții, spiritul de rugăciune, și se vor cere mereu harurile de sus, cum a stăruit d. îng. Borda. În acest scop propune Dsa, să se facă un nou apel, pentruca organizațiile noastre să nu piardă favorurile sufletești extraordinare, pe care ni-le dă „Anul Sfânt“, în curs.

Nu se poate câștiga marea biruință urmărită fără o *presă bună*, și puternică. Pentru ea își ridică glasul păr. A. Gabor dela Iași. — Congresul menține și înolește hotărârile din anul trecut.

Sănătatea trupească și sporul numeric al populației este temelie pe care se va ridica noua Românie creștină. Durere, aici în Banat e rău în privința aceasta. D. prof. Dr. Al. Borza subliniază, în vorbe documentate, această dureroasă stare de lucruri. Cu atât mai tristă, cu cât îndreptarea e nespuse de grea. Nimeni, nici statul, nici școala, nici știința, nu pot ajuta nimic. O sigură putere este, care are un cuvânt și la această misterioasă sursă a vieții: Biserica. Agrul să-i stea în ajutor cu toată puterea. Din preocupările noastre nu poate lipsi una, de mare importanță pentru viitorul pe care trebuie să ni-l creiem. A spus-o d. Dr. A. Banciu, harnicul președinte al Agrului din București: o *catedrală* impunătoare în Capitala țării. Ea e cauza întregii noastre bisericesti, puterea căreia trebuie să o simbolizeze acest locaș de închinare. Mai mult — a spus H. Sa păr. Dr. Ioan Bălan — e o cauză națională aceasta. Catedrala noastră în mijlocul Capitalei va fi o mărturie de piatră, în veci grăitoare, a desăvârșitei și nedespărțitei unități a întreg neamului românesc. Ea va spune tuturor, că inima noastră acolo este, în București, pentru totdeauna. De aceea se va apela și la sprijinul larg al statului. Organizațiile

satelor cer mereu haină sufletească potrivită pentru programele șezătorilor creștinești. Mai ales: conferențe, poezii, cântări și piese de teatru. În urma desbaterilor ce s'au urmat în comitet, pe temelul propunerii făcută la congresul arhidiecezan al Agrului ținut la Blaj, pâr. I. Agârbiceanu anunță, că acest material se va publica în Buletinul Agrului. Comitetul va institui și publica și premiul pentru a stimula producția originală, sau prelucrările cari ar fi potrivite. De unde însă banii de premiu?

În Agru trăiește viu spiritul de jertfă. Pilde grăitoare avem numai decăt. D. Dr. *Aristotel Banciu* oferă pe loc un premiu de 2000 Lei pentru cea mai bună conferință populară despre felul „cum trebuie să-și îngrijească corpul un bun creștin”, iar d. Ing. *Ioan Baltescu* alt premiu de 5000 Lei, pentru cea mai bună lucrare despre „prietenie”, în lumină creștină. — Ovațiile entuziaste pe care le-a făcut congresul generoșilor donatori se vor repeta, suntem siguri, de-acum tot mai des. Mai sunt atâtea teme cari trebuiesc lucrate și mai sunt atâția între noi cari pot face un mic sacrificiu bănesc, pentru a îmbogăți sufletește zeci și sute de mil de frați cari cer pâinea spiritului, pe care încă nu o avem suficientă.

Avem și supărări. Frații ortodocși se dedau, în unele părți a țării, la un *proselitism incalificabil*. Cum e cazul în Maramureș. Și se găsesc autorități cari secondează uneltirile lor de învrăjpire. Viitoarei episcopii ortodoxe a Maramureșului i-s'a dat de pe acum casă în Sighet și 400 jugăre pădure. Cutare comandant de garnizoană nu permite ofițerilor să ia în căsătorie fete unite. — Așa spune, spre mahnirea și ululala tuturor, pâr. *Titu Berinde* din Sighet și confirmă cu alte cazuri, pâr. Dr. *Titu Malaiu*. — Agru va trebui să stea de veghe și să taie ghiarele tuturor păserilor de pradă.

După aceste discuțiuni bogate, congresul primește, cu ovațiuni, rapoartele comitetului, dând descărcarea reglementară.

Ultimul punct la ordinea zilei: conferința dlui Dr. *Valeriu Hetco*, adv. în Vinga, tratând tema „Intelectualii și credința”, este ascuitată și urmărită cu toată atențiunea. Apoi, ședința se ridică.

Sosirea episcopilor

Plecăm cu toți la gară. Sosesc, la 7⁴⁵ arhieriei. Lume imenză le-a ieșit întru întimpinare. Inghesulală. Nici vorbă să stai aproape de grupul Comitetului; ori să auzi cuvintele calde, însuflețite, de bun sosit, pe care le adresează înalților Ierarhi d. Dr. *Valeriu Roman*. Știm că i-a răspuns, în numele tuturor, pâr. *Valeriu Traian* al Orăzii, subliniind roadele bune pe care le-a dat Agru în cei cinci ani ai săi de viață.

Mulțimea, cu arhieriei în frunte, merge la catedrală. Incheiem ziua cu o *vecernie de Mare sârbătoare*. Cântă corul *Hubic* din Oradea și predică, un ceas întreg, mereu interesant și entusiast, pâr. Dr. *Titu Malaiu*.

Seara ne mai rezervă o desfătare. Corul „Lyra” al pâr. Bacău, predă, în teatrul orașului arhiplin, o drăguță operă românească: „*Craiu nou*”. Incercare grea, de care se achită totuși atât corul cât și orchestra, mulțumitor.

Ziua a treia

Dumineca, este rezervată marilor manifestațiuni religioase ale serbărilor. Trenuri speciale au adus, de pe toate văile, mulțimi nenumărate. Orașul întreg e cutropit de ele. Sunt multe zeci de mil. Impânzesc străzile și le înfloresc cu costumele lor de sârbătoare, atât de variate și atât de pitorești. Coruri de fanfare răsună din toate părțile. Sosesc mereu grupuri noi. — Pă-

cat că cerul începe a se întuneca. Îl spionăm cu răsuflarea oprită. Și, în gând, ne rugăm.

Liturghia solemnă

Cu teamă și nădejde ne apropiem de catedrală, Cei cari au bilete, de sigur. Nu-i chip să pătrunzi altfel printre cordoanele severe ale poliției și armatei. Dar numai așa e bine. Biserica e mare, dar pentru atâta lume? Păcat numai, că nu s'au găsit megafoane, să ducă și afară, mulțimilor, valurile de armonie ale acestei slujbe neuitate.

Biserica însăși, în care se desfășoară, e o minune și o încântare. Pictura cu care a împodobit-o maestrul *Simonescu* este admirabilă. Are viață, ritm, armonie. E caldă și vie, fără a pierde nimic din suflul de mister, care îi dă adâncime. Operă de artă rămânătoare, care greu își găsește părechia în țara noastră. A cheltuit pâr. episcop *Al. Nicolescu* 1 milion și jumătate Lei din crușări și privațiuni de nimeni știute, dar a și reușit să dea Bisericii noastre întregi o capodoperă de care poate fi mândru.

Patru arhieriei, cu mare sobor de preoți, în odăjdii scânteietoare, înconjoară altarul acestui fermecător colț de raiu. Și trei coruri maiestrestre: din Lugoj, Cluj și Oradea, se întrec în a cânta măririle Domnului.

După Cheruvic, slujba se întrerupe. Arhieriei și preoții ies, printre cele două cordoane de clerici în stihare albe, în ușa bisericii.

Vine Regele

Trenul regal a intrat în gara Lugoj la orele 10 și 10, în sunetele muzicilor militare și ovațiunile entuziaste ale mulțimii. Coboară întâi membrii guvernului: d. primministru *Tătăărăscu*, dd. miniștrii, *Angheliescu*, *Inculeț*, *Lapedatu* și subsecretar de stat *Mitiță Constantinescu*. Iau loc pe peron, în grupul autorităților cari așteaptă, în frunte cu dd. miniștrii *Valeriu Pop* și *Valeriu Roman*.

Primarul Lugoșului, d. Dr. *Birăescu*, oferă M. Sale, pe tavă de argint, tradiționala pâne cu sare, urând bun sosit Suveranului iubit. — Intrarea în oraș, în automobile. Ovațiuni entuziaste însoțesc pe Rege în tot parcursul. De-acum până până de seară, explozia de sinceră însuflețire nu va înceta. Îl va însoți pe Suveran în toate părțile, înoindu-se mereu, cu avânt și entusiasm spontan, nefățărît.

Suveranul face întâi o scurtă vizită la catedrala ortodoxă (în reparație), unde este primit de ep. Caransebeșului P. S. Sa V. Lăzărescu. De aici trece apoi, pe jos, la catedrala noastră. În drum, un „incident”. O țărăncuță rupe cordonul militar și cearcă să traverseze. Soldații o prind. Suveranul face semn. Femeea aleargă emoționată la Rege și îi sărută mâna.

În ușa catedralei, arhieriei în odăjdii, primesc pe Suveran. Corul cântă imnul regal. Trenul regal e în partea dreaptă a presbiteriului. Regele are la dreapta pe membrii guvernului și din suită pe dd. general *Ilastevici* mareșalul Palatului, *Mocsony*, maestrul de vânătoare, și pe aghiontanții regali: comandor *Fundățeanu* și *Râmnicianu*. În stânga grupul autorităților militare și civile. În față, banca Prelaților. Sunt de față Preasfinții *Fiedler* din Oradea, *Pacha* din Timișoara și *Robu* (Iași), Ex. Sa mitropolitul *Cisar* e reprezentat prin Il. Sa prelatul *Dr. Zombori*, iar Ex. Sa Conte *Majláth* din Alba-Iulia prin canonicul prelat *Szélyes*. Alături de ei, tot în mare ținută: prelații *Dr. Iosif Pop*, abate de Sâniob, *L. Kayser* și *Negling*; apoi: Comitetul Agrului și grupul doamnelor dela conducerea asociațiilor de femei.

Regele, cu întreaga suită, ascultă slujba în picioare. E concentrat și vădit emoționat. La sfârșitul slujbei, cuvântul blând, plin de înțeles divin și de multă sinceritate al pâr. episcop *Nicolescu* a tălcuit bucuria noastră pentru aceasta

mare cinste, și i-a asigurat pe Suveran de toată credința și dragostea noastră, care își are rădăcina în chiar învățătura bisericii catolice, în iubirea noastră față de Dumnezeu.

Procesiunea euharistică

Totuși, momentele cele mai impresionante abia acuma urmează. — Se formează cortegiul pentru procesiune. Crucea în frunte. Orchestra și corurile. Urmează 12 clerici cu ripide; 60 băeți și fete în costumase naționale; 100 fete în alb; 30 clerici în stihare; 120 preoți în odăjdii; grupul prelaților și episcopilor romano-catolici; trei episcopi, ai noștri, în odăjdii. Sub baldachin, purtat de clerici, pâr. *Valeriu Traian* al Orăzii poartă pe Mântuitorul în sf. euharistică. Sub al doilea baldachin, ținut de membrii comitetului Agru, merge Regele nostru pământesc. Urmează membrii guvernului și ai curții; grupul ofițerilor; autoritățile civile; doamnele din comitetele asociațiilor de femei; un mănunchiu de frunțași ai Agrului închee cortegiul care a fost solemn și foarte impunător. — Mulțimea, mânăta pe margini pe tot parcursul, a rămas profund impresionată. Așa s'au parcurs străzile, în dangăt prelung de clopote. Inconjurăm biserica și intrăm.

Slujba s'a încheiat, M. Sa pleacă pentru un sfert de ceas la vagonul regal. Plecăm și noi. Mai întâi însă o scurtă rugă de mulțumită fierbinte. Dumnezeu a fost nespus de bun cu noi. Către sfârșitul sf. liturghii cerul s'a întunecat. A început să ploaie mărunț, de toamnă. Totuși, din clipa când arhieriei au ieșit din catedrală, cu euharisticul Isus, n'a mai căzut nici un strop de apă, până nu au ajuns iarăși la altar! — De-acum, poate ploua. Și într'adevăr pe când ieșim, ploua deabinelea. Puterea Domnului e mare.

Banchetul

Prefectura oferă masă de gală în cinstea Regelui, pentru 150 invitați. Cuvânt de salut omagial rostește la șampanie d. ministru *Dr. Valeriu Pop*, scoțând în evidență semnificația adâncă a serbărilor. *Suveranul*, în cuvinte avântate și pline de înțelepciune, accentuează egalitatea tuturor confesiunilor în munca pentru țară și dreptul tuturor celor buni la egală protecțiune.

Concursul corurilor

După masă la teatru, în prezența M. S. Regelui, întrecere de coruri țărănești. Sunt multe în aceste părți. O mândrie proprie Banatului. Multe din ele conduse de țărani. Și se prezintă admirabil. Păcat că nu s'a făcut înainte o listă tipărită a lor, ca să le știm pe toate.

După concert, Regele pleacă la gară urmat de membrii guvernului.

Ședința festivă

La 7 seara, sala teatrului e plină din nou. Abia acum vedem numărul mare de frunțași sosiți din toate părțile. Se remarcă în deosebi grupurile mai mari din Blaj, Turda, Oradea, Cluj, București. Ca să nu pomenim pe cei din apropiere, cari au venit cu toții.

La masa prezidială, pe scenă, toți arhieriei; ai noștri și cei latini. — Cântăm „*Împărate ceresc*” — I. P. Sa *Valeriu Traian* al Orăzii deschide ședința. Arată rodnicia de cinci ani a Agrului și drumul pe care trebuie să meargă în viitor. Trebuie se cultivăm în deosebi spiritul de jertfă. — D. Dr. *Valeriu Pop* exprimă bucuria tuturor pentru cinstea ce ni-a făcut-o Suveranul. Accentuează mai ales datoria de-a ne crește tinerețea în spiritul credinții. — Se citește adresa duloasă, impresionantă, pe care o trimite congresului I. P. S. Sa pâr. mitropolit *Vasile*, cărula congresul îl face ovații caldă-

roase. — P. S. Sa *Pacha*, într'o bună românească, aduce salutul episcopatului latin, relevând sentimentele de prietenie care leagă de lungă vreme cele două episcopii vecine a Timișoarei și Lugojului. „Asociația Catolicilor Maghiari” ne trimite salut prin rostul președintelui ei, d. senator Dr. E. Gydrűs.

Păr. episcop *Nicolescu*, fericit de reușita serbărilor, mulțumește tuturor pentru participare. — Dna *Emilia Hopârtean*, vorbește în numele Reuniunilor Mariane de femei, unite acum în federală, studentul *Dănilă* în numele „*Astrului universitar*”, care a ținut și el, paralel cu *Agru*, ședințe importante, în care s'au făcut dările de seamă ale diferitelor centre.

Incredințat cu pregătirea lucrărilor pentru federalizarea corurilor din provincia noastră bisericească, d. prof. Dr. *Borza* raportează despre stadiul în care se găsește această problemă. Până la anul, federalizarea se poate realiza. Se vor face Statutele de către o comisiune compusă din dd.: Dr. *Victor Macavel*, Dr. *Al. Borza*, T. *Hubic* și I. *Bacău*.

Păr. *Tăutu* prezintă proiectul de moțiune, pe care congresul îl adoptă cu aplauze însuflețite.

Noul comitat

Comitet Central și-a atins limita de vârstă statutară. Congresul alege conducere nouă. — Propunerea, o face raportorul Comisiunii aleasă ieri, păr. canonic Dr. N. *Brinzeu*. — Cu unanimitate însuflețită se proclamă președinte, din nou, d. ministru Dr. *Valeriu Pop*, secretar general Dr. *Augustin Popa*, cassier d. *Emil Birtolon*. Adeva: tot cei vechi. Lista vicepreședinților e puțin modificată: dd. gen. *Dănilă Papp*, Dr. *Al. Borza*, Dr. *Florent Mihali*, Dr. *Gelu Egri*, Dr. *A. Banciu*, Ion *Baltescu*. — De asemenea între cei 24 membri ai comitetului găsim nume nouă, de fruntași din toate părțile.

Mulțumind lui Dumnezeu pentru toate, laudăm pe Preacurata cântând cu toții „Cuvine-se cu adevărat”. În acordurile sfinte ale imnului marian, lucrările strălucitului congres dela *Lugoj* se declară închise.

Seara, încă o desfătare sufletească din cele mai alese: concertul celor două coruri dela *Cluj* și *Oradea*. Cunună splendidă de armonie peste strădaniile alor două zile neuitate. Dumnezeu să binecuvinteze *Agru*!

Elogii îndreptățite. Din prilejul binecuvântării catedralei sale, arhiepiscopul *Alexandru al Lugojului* a fost obiectul celor mai vii și mai sincere manifestații de simpatie și admirație. Știm că le merită pe deantregul și ne ținem de sfântă datorie să fixăm aci cuvântul de laudă, barem a două cotidiane din capitală.

Curentul din 8 Octomvrie c., sub titlul „Gestul unui episcop”, scrie între altele și următoarele rânduri elogioase: „P. S. Episcop de *Lugoj*, *Alex. Nicolescu* a făcut un gest de deosebită frumusețe morală punându-și salariul său garanție pentru terminarea operei (N. R. Catedrala din *Lugoj*). Este acesta un gest de prinț al Bisericii și de umil membru al ei. Salariul reprezintă, fie măcar prin simbolul lui, pâinea zilnică a cuiva și dacă acest gaj, în loc de altul, este oferit unei opere el este mai de preț decât o donație”.

În *Indreptarea*, organul politic al Partidului Poporului, numărul din 10 Octomvrie c. d. D. *Karnabatt* semnează un articol: „Biserica din *Ardeal*”, din care reproducem ceea ce urmează: P. S. Sa Episcopul *Alexandru Nicolescu* e contemporanul nostru, trăiește și activează între noi, și mai cu seamă radiază printre noi o inteligență superioară, un talent presțigios, o pasiune caldă și curată pentru cele ale religiei noastre.

„E și un cap și o inimă — o nobilă figură de prelat român, dar și un militant temperament de propagandist și misionar. La el gândirea metafizică și teologică e un instinct și o necesitate intelectuală: scrisul e un dar de sigur, dumnezeesc; cuvânt de comunicativitate evanghelică, o implacabilă nevoie de descărcare a unui generos prisos sufletesc.

„Și apoi, când Dumnezeu, în milostivirea lui, dă, dă ca un magnific risipitor, dă prodigios: prelatul acesta de inteligență superioară, învățătură densă și subtilă în același timp, talent fermecător, e înzestrat cu prestigiul și autoritatea arătării fizice.

„E o figură de demnitate și aureolă romană în biserica noastră.

„Și nu știu de ce, prin ce asociație subconștientă de idei, care de sigur avea rațiunea ei, — să-mi ierte înaltul prelat mie, cel din urmă credincios, o asemeni întimitate, — de câte ori priveam în *Roma* zidurile reci, cenușii, concentrând o seculară operă de pedagogie religioasă ale Institutului „De propaganda fide”, gândurile mele sbureau înaripate spre episcopia de la *Lugoj*, unde astăzi jilful episcopal este cinstit de fostul elev al acestei instituții”.

Pe Arhiepiscopul *Alexandru*, Doamne păzește-l în pace, întreg, și cinstit încă mulți, mulți ani!”

Dogma tuturor Românilor

— Cuvânt rostit de Dl Dr. Valer Pop —

Sire,

Majestatea Voastră a binevoit a onora cu înalta Sa prezență marea sărbătoare de azi, care este o afirmare impunătoare a forței spirituale și creatoare a națiunii. În această Duminică de toamnă târzie s'au înfrățit din nou cele două Biserici naționale: Biserica ortodoxă și Biserica română unită; s'au înfrățit în entuziasta lor mărturisire de credință față de Tron și Neam. Între cele două Biserici naționale pot să fie diferențieri în dogme, în disciplină sau în organizare, una suntem însă Sire, în dogmă dinasticismului și în disciplină naționalismului.

După cum în trecutul vijelios de crâncene suferințe arhieriei, cler și norod au mers mână în mână, au înfruntat cot la cot toate primejdii și au îndurat toate vicisitudinile, până la împlinirea vremilor: Unirea tuturor Românilor, împlinită de vecei Slăvitul Rege *Ferdinand I.* cel *Leal*, astfel și în prezent cele două Biserici naționale înțeleg la *Augustul* îndemnul Majestății Voastre să lucreze în frățescă și creștinească armonie la așezarea temeliei spirituale care singură poate înlesni descătușarea tuturor forțelor creatoare ale națiunii și durarea solidă a vieții naționale între hotarele întregite. Una vom fi și pe viitor, în vecei veceilor, slujind cu credință pe Majestatea Voastră și nesfârșitul șir de vrednici urmași ai Majestății Voastre, în folosul strălucitului viitor hărăzit neamului românesc.

La afirmarea națională și creștinească de azi a românismului la parte, cu toată căldura și Biserica Catolică de rit latin, prin prezența activă a înalților ei prelați și a unei delegații de mireni reprezentativi.

Iau parte la sărbătoarea noastră și reprezentanții autorizați ai confesiunilor calvine, lutherane, și ai cultului mozaic. Când prin vorbă și fapte se face din nou mărturisire în fața lumii că minoritățile etnice și confesionale din România sunt devotate Tronului și Patriei, suntem în drept a sublinia semnificația acestei mărturisiri, în *Lugojul* românesc, situat nu prea departe de granița apuseană.

Sire, această impresionantă unanimitate de sentimente dinastice și patriotice mă în-

drituește să arăt că populațiunea provinciilor de peste munți, cea din cuprinsul *Ardealului*, *Crișanei*, *Maramureșului* și din falnicul *Banat*, fără deosebire de limbă și confesiune, stă credincioasă în jurul Tronului și, încrezătoare în înalta înțelepciune a Iubitului ei Rege, este gata la orice efort pentru opera grea de consolidare și la orice sacrificiu întru apărarea granițelor pentru totdeauna înfrangibile.

Adânc mișcat de a putea da expresia acestor sentimente, strig din toată inima:

Să trăiți Sire, Rege al consolidării noastre naționale!

Trăiască *Măria Sa* *Mihailu*, Mare *Voevod* de *Alba Iulia*!

Trăiască *Augusta* Familiei Regale!

Trăiască *România* întreagă, una și în vecei nedespărțită!

Cuvinte Regale

— Rostite de Maj. Sa la *Lugoj* —

Domnule Ministru,

În înaintea de toate să Vă mulțumesc pentru înălțătoarele, creștinești și românești cuvinte pe care Mi le-ați adresat.

Sărbătoarea de astăzi este o sărbătoare de înălțare sufletească, este — precum ați spus-o — o sărbătoare de înfrățire creștinească.

În zilele prin care trecem și trece lumea întreagă astăzi, singurul lucru care rămâne veșnic și nepieritor este credința fidelă în religia pe care și-ai ales-o. (Aplauze puternice).

Eu sunt născut și crescut ortodox, dar sunt Suveranul unei țări în care sălășluiesc și cetățeni de alte confesiuni. Sunt hotărît — și toți pot conta pe sprijinul Meu — să protejesc cu aceeași credință și aceeași dragoste pe toți acei cari vor fi cinstiți credincioși ai Bisericii lor. (Aplauze prelungite).

Acest lucru îl afirm fiindcă în zilele de restriște, în zilele de scădere morală, singuri acei cari rămân strâns uniți în aceeași credință — oricare ar fi ea — sunt aceia cari pot avea puterea morală de a învinge toate greutățile, de a depăși totul cu toată energia, cu tot avântul, cu toată credința, pentru un singur bine, pentru o singură dragoste, care este aceea a neamului nostru. (Urale, aplauze prelungite).

O fi între diferitele rituri o deosebire de literă scrisă, dar nu există o deosebire de credință și de conștiință, fiindcă toți avem aceeași credință, toți suntem creștini. (Aplauze puternice, urale).

În trecutul acestei țări a *Ardealului* s'a văzut ce au putut face cele două Biserici naționale, care în lupta contra cotropitorului, în lupta pentru dezvoltarea națională, au fost veșnic mână în mână, au avut o credință pe deasupra credinței creștine, au avut o credință națională. (Urale, aplauze prelungite).

Astăzi, când avem cu toții datoria de a duce o luptă de consolidare și de progres a națiunii noastre, nu este momentul să privim ce haină și ce rasă poartă fiecare preot, ci trebuie să cerem fiecăruia să aibă un singur suflet și acest suflet trebuie să fie cel românesc. (Urale și ovațiuni entusiaste).

Creștin sunt, dar fac apel și la acei cari nu sunt creștini, dar cari au o credință a lor, ca și ei alături de noi creștinii care avem acel sublim exemplu al martirismului lui *Isus Hristos*, să lupte alături de noi, căci mai presus de credința fiecăruia este unitatea etnică a României întregite. (Ovațiuni, aplauze prelungite).

Și în această înălțătoare sărbătoare sufletească, permiteți-Mi, pe deasupra credințelor, pe deasupra confesiunilor, să ridic paharul Meu pentru sufletul unic al poporului român.

(Urale și aplauze prelungite).

Colectă pentru misiuni. Anul acesta așa zisa zi misionară se va ținea, în întreagă biserica Romei, Dumineca viitoare, în 21 Oct. c. Sumele adunate cu acest prilej se trimit, din toată lumea, în Cetatea Veșnică, de unde se împart echipelor misionare, ce trudesc cu răspândirea credinței în laturea celor dintru întunec și din umbra morții. Preasf. *Alexandru al Maramureșului* îndemnându-și fiii sufletești printr'o însuflețită epistolă circulară să contribuie cu toții, după puteri, spre scopul măreț al misionarismului catolic, scrie:

„Chiemarea la această apostolle ni-o face, în numele Sfântului Scaun, președintele „Operei papale pentru propagarea credinței“, care mănecând din cuceririle de până acum ale Bisericii, ne ajută să aruncăm o privire asupra zonelor imense de pe harta globului nostru, unde n'a fost încă împlântată Crucea Nazarineanului, făcându-ne să auzim strigătul de fiecare zi a celor bine peste 200.000 soldați al lui Hristos, a misionarilor, cari din tranșeele lor de luptă ne cer ajutorul de rugăciuni și de alte arme pentru a putea da asalt ținuturilor păgâne, menite a fi cucerite din rânduiala lui Dumnezeu pentru împărăția lui Hristos. Armata aceasta de misionari se roagă, muncește și se luptă, cu adevărat eroism, în aproape 40 mii de școli și nu mai puțin decât 56.237 biserici, ca și în aproape 1000 de spitale (între cari 108 pentru leproși), vre-o. 2000 de orfelinate și peste 400 aziluri pentru bătrâni. Aceste instituții, o adevărată glorie a bisericii, trebuiesc însă întreținute, asigurând în plus pâinea de toate zilele pentru clienții lor și, evident, nu în ultimul loc, pentru ceice sunt acolo pe frontul de luptă.“

Apropoș de ziua misionară pomenită, *Osservatore Romano*, din 3 Octomvrie c. face cunoscut că s'a învoit indulgență plenară tuturor celor ce se vor împărtăși în acea zi și se vor ruga pentru întoarcerea necredincioșilor. Și mai notifică și faptul că Sf. Părinte, socotind că nu toată lumea se va cumineca în acea zi, a conces într'o audiență acordată card. Lauri, o altă indulgență de 7 ani tuturor dreptcredincioșilor cari în ziua aceea vor asista la vre-o slujbă religioasă și se vor ruga pentru misiuni și pentru convertirea păgânilor.

Nu putem, și nu-l iertat, să rămânem nici noi din rândurile celor ce vor face destul chemării din Roma. Pentru eparhia Maramureșului s'a fixat termenul de 15 Noemvrie până la care negreșit se vor înainta rapoartele despre sumele adunate în bani, respective prefăcute în bani, din prețul naturalilor colectate și vândute. — Celelalte eparhii, sigur vor purcede la fel.

Congregațiile călugărești de femei la ucrainenii catolici de rit răsăritean. Revista catolică polonă *Oriens* dă, după arătările gazetei ucrainene *Nowa Zorja*, știri foarte interesante despre viața călugărească a femeilor ucrainene în cele două eparhii și în arhidieceza ucraineană din Polonia meridională, ca și în țările megieșe, și în America.

Ordinul *basilianelor*, cu peste 400 de Surori în 25 de mănăstiri, în Polonia, Cehoslovacia, Iugoslavia și în Statele Unite, are sub conducerea sa licee de fete, căminuri și azile de studențe. *Surorile Servante* ale Prea Sfintei Fecloare, întemeiate în 1892, au menirea de a lucra mai ales pentru poporul sătesc și în acum 103 de case în Polonia, Iugoslavia, Cehoslovacia, în Canada și în Brasilia, având cu totul 690 de Surori, iar în trei case de noviciat 100 de novice.

Afară de aceste două tagme Ucrainenii mai au alte 9 congregații de călugărițe, dintre cari una este mai mult contemplativă, întemeiată

de însuși Înalt Preasfințitul Metropolit Șeptyckij, cu numele de *Surori Studite*. Surorile păstrează strictă clauzură și au deocamdată trei case cu 85 de călugărițe.

Această stare a vieții călugărești de femei între Ucrainenii catolici de rit răsăritean este o nouă și strălucită dovadă, că biserica catolică își arată pretutindeni spiritul său de stăruință pentru perfecționarea creștinească. Acele case de călugărițe nu sunt niște azile pentru bătrâne date odihnei, ci focare de adevărată evlavie, zel apostolic și de caritate activă în slujba aproapelui. Guvernul rusesc al Țarilor ținea între ucrainenii mănăstiri cu banii săi, și se folosea de călugărițe pentru rusificarea ucrainenilor. Nu așa însă Ucrainenii uniți cu Sfântul Scaun al Romei. Aceștia nu sunt o biserică de stat, ceea ce face ca roadele mănăstirilor lor să fie exclusiv opere ale Duhului lui Dumnezeu. (P. *Felix Wiercinski*, S. 1)

Motivarea dela Lugoj

1. *Congresul general al Agrului, ținut la 5—7 Octomvrie 1934, la Lugoj, își exprimă sentimentele sale de cel mai cald și nețărmurit omagiu și devotament față de Majestatea Sa Regele Carol II, Iubitul nostru Suveran, pentru regalul gest cu care a onorat, prin prezența Sa înaltă, serbările mărețe ale Bisericii noastre Române Unite, gest prin care a confirmat și subliniat străduințele spre bine ale acestei biserici în folosul neamului și al țării.*

2. *Congresul ia act cu satisfacțiune despre activitatea dezvoltată de organizațiunile sale de pe teritoriul provinciei mitropolitane de Alba Iulia și Hăgăraș, pentru adâncirea vieții religioase-morale, astăzi atât de necesară asanării morale a neamului.*

3. *Sesizându-se de doleanțele exprimate din partea diferitelor delegații prezente la congres, privitoare la permanenta preterare și umilirea ce se aduce Bisericii Române Unite cu ocazia serbărilor naționale, hotărăște a cere energie forurilor competente soluționarea urgentă a acestui neajuns, pe baza principiului parității și al demnității ierarhice.*

De asemenea, pentru apărarea libertății de conștiință religioasă a elevilor gr. cat., cere aplicarea aceluiași principii cu ocazia serviciilor divine dela începutul și sfârșitul anului școlar.

Congresul socotește că Biserica Română Unită, eminentamente națională, în baza serviciilor pretate în trecut și în prezent, are dreptul de a înălța rugăciuni onorate cu prezența autorităților de stat, pentru prosperarea neamului, a țării și a dinastiei.

4. *Considerând necesitatea unei armonice colaborării bisericești și a școlii în scopul unei temeinice educații morale a școlărilor și a cetățenilor, Congresul cere autorităților în drept ca în toate comunele cu parohii și credincioși uniți, să se aplice învățătorii de confesiunea respectivă, cari îndeplinind și funcțiunea de cântăreț, să poată da preotului trebuinciosul concurs în această operă de mare însemnătate națională.*

În această ordine de idei congresul inferează cu energie produsele literaturii și ale filmelor pornografice, dăunătoare în mare măsură sănătății morale a tineretului, și îndrumă organele sale la cea mai energică combatere și boicotare a acestor produse.

5. *Considerând marile primejdii morale la care este expusă tinerimea universitară română unită, AGRU va aviza la măsurile trebuincioase pentru a deschide pentru această tinerime cămine în centrele universitare, mai ales în capitala țării, cămine, în cari tinerimea amenințată să poată primi adăpost și îndrumare sănătoasă necesară viitorilor cetățeni intelectuali ai Țării.*

În acest scop congresul, cu rezerva aprobării

Înălților săi Ierarhi, cere să se pună la dispoziția bisericii catolice fondurile școlare și religioase, provenitoare dela fostul stat austro-ungar, deținute azi de Statul român în dauna adevăratului lor proprietar, biserica catolică de ambele rituri.

6. *Ca un desiderat general, Congresul hotărăște a aviza asupra mijloacelor trebuincioase zidirii unei catedrale române unite în capitala Țării, drept simbol al unității pe veci înfăptuite și al demnității sale de biserică națională românească.*

7. *Congresul constată cu regret insuficiența îngrijirii și a asistării religioase a soldaților români uniți din glorioasa armată română ai căreia devotați fi sunt, insuficiență datorită lipsei aproape totale de confesori militari români uniți. Cere celor în drept instituirea unui număr corăspunzător de confesori cari să contribuie la alimentarea sentimentului religios moral și național în spiritul bisericii unite.*

8. *Congresul ascultând cu durere expunerea făcută de delegații Agrului și a credincioșilor noștri din Secuime asupra tristelor împrejurări naționale și religioase ce bântue în acea regiune, hotărăște a pune în funcțiune toate organele și mijloacele sale de cari dispune, hotărăște a sesiza autoritățile în drept să ia cele mai puternice măsuri ca această stare dureroasă și rușinoasă să înceteze cât mai degrabă.*

9. *În preajma legiferării codului penal unificat, congresul hotărăște a veghea ca dispozițiile ce se vor înscrie în acel cod să corăspundă întru toate concepției morale a religiei creștine. Face apel îndeosebi la membrii săi puși în situații conducătoare, să considere ca o chestiune de conștiință a veghea ca răul mare și păgubitor pentru sănătatea și vitalitatea neamului, să nu devină, sub nici o formă, fapt, niciodată.*

10. *Congresul învoiește hotărârile aduse de congresul anului trecut în materie de presă, solicitând comitetele presei a le pune în aplicare în toată extensiunea lor.*

Răspunsul Papei

Drept răspuns la omagiile filiale pe care I-le-a adresat congresul din Lugoj, Sfântul Părinte a trimis Președintelui Agrului, d. ministru Valeriu Pop, telegrama următoare:

„Santo Padre ha accolto con compiacimento omaggio Congresso cattolici romeni uniti svoltosi Lugoj rallegrasi lavori ornamentazione cattedrale e facendo voti che fervoroso zelo cotesi buoni figli sempre piu giovi prosperita religione e patria con effusa carita benedice. — Ottaviam, sostituto.“

Cântare nouă

— Compozițiile prof. Francisc Hubic —

Compozițiile maestrului *Francisc Hubic* sunt adevărate perle ale literaturii noastre muzicale românești. Avem plăcerea a anunța cititorilor noștri apariția „*Liturghiei pentru cor bărbătesc*“ compusă încă din 1924.

Precum Liturghia apărută în 1912 a revoluționat muzica noastră sacră, însemnând un pas uriaș înainte față de tot ce se compusesse până atunci, precum scria neuitatul maestru D. G. Kiriac, așa credem că este și noua compoziție. O împletire din cele mai fericite elemente muzicale orientale și autentic românești, așa cum e însăși ființa noastră națională din trupul răsăritului și din sufletul apusului.

Pe lângă „*Veniți să ne închinăm*“, „*Pe Tine*“, „*Unul Sfânt*“ etc. în care pare că predomină elementul occidental, avem cântări ca: „*Mărire și acum*“, „*Heruvicul*“, „*Sfânt*“, „*Cuvine-se*“, „*Bine este cuvântat*“ și altele, purtând incontestabil pecetea melodiilor noastre ro-

mânești. — Unele, de exemplu, Cavine-se; apoi: Lăudași, pe lângă farmecul spontaneității, al originalității și al altor calități artistice, sunt exemple clasice scrise în game specific românești. În „Să se umple”, avem un exemplar de fericită imbinare a stilului nostru cu cel apusean. Contrastele muzicale din unele compoziții te transpun în două lumi de vrajă distincte, dar totuși armonios imbinare.

Lucrarea de care vorbim constă din două părți: I conține părți mai grele pentru coruri bine organizate pe toate vocile; II cuprinde bucăți ușoare ce se pot cânta și de coruri începătoare, compuse însă în stilul nostru specific românesc. Aceasta lucrare nu poate lipsi deci din nici o parohie românească. Unde nu se ivește nevoia de a executa, la anumite ocazii, câteva melodii mai armonioase, mai înălțătoare? Ea are și o mare valoare educativă fiind compusă anume după rațiuni superioare¹⁾.

Pe coperta Liturghiei autorul anunță apariția apropiată a următoarelor compoziții ale sale: La 20 Octombrie. *Colinzile*, tot atâtea creațiuni delicate ale folclorului nostru. Din acestea, câteva au fost executate de Societatea Carmen la Radio, București, când toată lumea muzicală românească a putut admira originalitatea concepției și înalta valoare artistică a acestor creațiuni²⁾.

La 20 Decembrie a. c. apare pentru cor bărbătesc și soli „*Slujba Patimilor din Sfânta și Marea Joi seara*”. Mulți au auzit de faima binemeritată a acestei lucrări de mare înălțime artistică, susținută cu un talent ulmitor. Sgudultoarele momente: trădarea, judecata, chinuirea Mântuitorului sunt interpretate atât de artistic, încât storc lacrimi. Glasul șiret alui Iuda, accentele divine ale Mântuitorului, strigătul plin de durere al tâlharului pocăit, bocetele sfâșietoare ale Maicii Domnului, toate aceste fac din numita lucrare o compoziție de mare preț. Totuși ea costă numai 250 de Lei, plus porto.

La 20 Februarie 1935 va apărea *Prohodul Domnului* ce se oficiază în seara de Vinerea Mare, pentru cor bărbătesc cu soli. Iarăși o lucrare de mare amploare, de un dramatism necunoscut în literatura noastră muzicală, rar și în cea universală. Și aici apare Malca Domnului cea îndurerată, sguduindu-și sufletul cu accentele ei sfâșietoare, Iosif din Arimatea, Nicodim luând cu frică și cu cutremur dumnezeescul trup de pe cruce, așezarea în mormânt, tot atâtea melodii de o adâncime nebănuită. Corul par'că vrea să imite, să redea toată imensa transformare săvârșită, în cer și pământ, prin tragedia Calvarului. Prețul e anunțat cu 180 Lei, plus porto. Amatorii de asemenea alege creațiuni muzicale au interesul să-și procure din timp partiturile culese. Cele apărute se expediază imediat. Pentru cele anunțate pot și e bine să se facă prenotări de pe acum, pentru a se putea orienta autorul, care ia asupra sa și sarcina de editor, cu privire la numărul de exemplare ce urmează să scoată. Sprijinitorii acestor lucrări pot să aibă înălțătoarea conștiință că au contribuit la răspândirea unor creațiuni muzicale cu cari ne putem fâlli nu numai în țară și în străinătate.

Ion Căparu

¹⁾ Prețul susnumitei Liturghii este 100 de Lei plus 20 porto. Se poate procura numai dela autor: Francisa Hubic, Oradea, Str. Pasteur 17, în a cărui editură proprie a apărut.

²⁾ Prețul Colinzilor e anunțat în suma de 80 Lei, plus porto.

Cețiți și răspândiți: „UNIREA”

Asasinatele dela Marsilia. Călătoria regelui *Alexandru I al Serbiei* în Franța s'a încheiat cu tragedia din Marsilia: Regele Alexandru, ministrul de externe francez Barthou, și încă trei persoane au fost ucise în 9 Octombrie c. Atentatorul e un anumit Petru Kelemen, supus cehoslovac, pe cât s'a putut constata până acum, și are încă trei sau patru complici, cu toții făcând parte dintr'o organizație vastă, cu ramificații în toată Europa.

Impresia produsă de acest asasinat odios e deadreptul consternantă atât pentru cercurile diplomatice, cât și pentru cealaltă lume. Și îndeosebi pentru țările ce au pierdut aceste două personalități.

Regele Alexandru I. Karageorghievici s'a născut la Cetinge, în 17 Decembrie 1888. Studiile de școală medie și le-a făcut în Serbia, iar cele militare în corpul de cadeți ruși din Petrograd. Conduce prima armată sârbă în războiul balcanic din 1912 și câștigă strălucita biruință dela Kumaneva. Regent din 1914—1921, iar din 16 August 1921 rege al Jugoslaviei, până când cade răpus de glonțul ucigaș. Are trei copii cu Mărioara, principesa a României, cu care s'a căsătorit la 8 Iunie 1922. Soldat viteaz pe câmpul de războiu, a fost prietenul politicii de mână forte și în conducerea țării sale, gândind că numai așa poate ajunge supremul său ideal: unificarea sufletească a slavilor de sub stăpânirea sa.

Louis Barthou, ministrul afacerilor străine franceze s'a născut la 25 August 1862. Deputat în 1889 și pentru prima oară ministru în 1894, face parte după aceea de repetate ori din diferite guverne. Din 1913 e și membru al Academiei Franceze. Politician de greutate continentală și cap limpede văzător, Barthou a fost și un prieten sincer al Țării și poporului nostru.

Urmările acestui atentat sunt greu de prevăzut. La orice caz zărilor politice internaționale sunt prea tulburate. Cum va face apoi fața greutăților în lăuntru și în afară, regența aleasă cu noul rege sârb Petru II, în vârstă numai de 11 ani, rămâne să se vadă.

Știri mărunte

Oaspeți înalți. *Ieri și azi, întreg Corul episcopesc catolic de ambele rituri din Țară, cu excepția Freasf. Alexandru al Lugojului, s'a întrunit la Blaj în conferință episcopescă. Obiectul principal al desbaterilor l-a format noul Codice de Drept Oriental la care se lucrează de zor la Roma. Toată vremea înalții Ierarhi, cu anturajul lor, au fost oaspeții I. P. S. Mitropolit Vasile.*

Personale. Ven. Ordinariat al Maramureșului a făcut mai nou următoarele schimbări în sânul clerului eparhial: pâr. *Pompeiu Podina*, parohul Oarței de jos, a fost numit, în aceeași calitate, la Oarța de sus; pâr. *Vasile Coșan* din Preluca Veche, paroh la Cernești; pâr. *Emil Marchis* din Motiș, admin. paroh. la Oarța de jos; pâr. *Gavril Țura*, nouhirotonit, admin. paroh. la Preluca Veche, iar pâr. *Ștefan Anderco*, arhidiacon on. și paroh în Oncești, a fost trecut în deficiență.

— Ven. Ordinariat al Orăzii a conferit titlul de paroh pâr. *Gheorghe Vereș* din Hotoan, care a dat toate examenele prevăzute de sinodul eparhial orădan din 1926.

S'a deschis congresul euharistic internațional din Buenos Aires. Pregătit cu aparat american încă de luni de zile, congresul euharistic internațional din capitala Argentinei s'a deschis Miercuri, în 10 Octombrie c. Cuvântul solemn de deschidere l-a rostit însuși secretarul de stat al Sf. Părinte, card. Pacelli, trimis aci anume pentru acest prilej. Prin-

tre oaspeții veniți din străinătate la congres se înșiră și card. Verdier dela Paris, card. Hlond din Varșovia, Ivan Sarich, episcopul din Srajevo ș. a. ș. a. Numărul credincioșilor prezenți deja la solemnitățile deschiderii a trecut peste o jumătate de milion, cum se anunță dela fața locului.

Bucuria dela Cehal. Pâr. Emil Pereni, care păstorește în această parohie a eparhiei orădane de 27 de ani, a avut fericirea, — Sf. Sa și enoriașii săi, — să-și vadă realizat un vis vechiu: biserică radical renovată, sfințită de arhiereul eparhial. În 16 Sept. c. *Preasf. Valeriu* și suita dela centru a plecat la Cehal, îndeplinind această dorință a bunilor noștri credincioși deacolo și a harnicului lor păstor sufletesc. Cu acest prilej biserica, deși de proporții impozante, s'a dovedit neîncăpătoare, încât paralel cu sf. liturghie arhierească din casa Domnului a trebuit să se slujască și afară în liber. Cuvântul sărbătoresc l-a rostit înaltul Ierarh mulțimei ce-l asculta în sfântă reculegere.

Erolism sacerdotal. Pe vaporul »*Marro-Castle*« ce a pierit nu de mult în flacări, în largul apelor, se afla și preotul *Raymond Egan*, sfințit acum-a anul. Într'o lume care-și pierduse capul nebunită de groaza morții, singur acest slujitor al Domnului a rămas calm până în sfârșit, în fum și flacări, strecurându-se imperturbabil printre pasageri ca să-i întărească pe toți și să deie deslegare catolicilor. De binefacerea aceasta a și împărțit peste 100 de inși. Dânsul a fost cel din urmă care a părăsit locul sinistrului, fiind imbarcat pe »*Monarch Of Bermuda*«. Actualminte e îngrijit în spitalul »*Sf. Ioan*« din Ionkers, unde e suferind de răni la cap și de dureri acute de ochi.

Misionar premiat. Societatea Geografică din Paris a decernat pâr. P. Tastevin, misionar din congregația »*Sf. Spirit*«, premiul »*Eugène Gollois*«. Numitul părinte misionar e profesor de etnologie la Institutul Catolic din Paris și a căpătat premiul menționat pentru călătoria întreprinsă de dânsul pe coastele Africii occidentale și equatoriale, cu scopul de a studia religia fetișistilor din Senegal și Guinea. De notat că savantul misionar a publicat o serie de studii asupra ținuturilor pe unde a vestit și el Evanghelia Domnului, și acele studii i-au câștigat și alte premii ale aceleiași Societăți Geografice.

Locale. Dumineca viitoare, a XXIII-a după Rusalii, va predica în catedrală pâr. *Iosif Bucur* dela Administrația Centrală Capitulară.

Refuz plin de demnitate. După informațiile lui *News Service*, la New York s'a ținut un bal filantropic. Venitul »curat« al acestui bal a fost oferit spitalului, »*Sf. Iosif*« din Far Rockaway (Long Island), condus de călugărițe catolice. Superioara acestora, Sora Maria Bertrand, a refuzat net să primească acel venit, în sine respectabil. Asta pe motiv că la acel bal a avut loc și un cortegiu pseudo-istoric, cu persoane investmântate indecent, între ele figurând și Sf. Ioana d'Arc. »Suntem în mare lipsă de bani, — a spus Sora, — dar stând lucrurile cum stau, nu pot primi suma ce ni-se oferă«.

Chipul Mântuitorului în cărțile de școală. Nemulțumiți de trăsăturile prea impersonale sub cari e înfățișat Mântuitorul în cărțile de școală și în revistele pentru tineret, cercurile pedagogice engleze au pornit o campanie de presă pentru înlocuirea actualelor chipuri ale Domnului. În urma acestei mișcări cei mai mari editori de cărți s'au întrunit cu reprezentanții bisericii și au organizat o expoziție de mii de tablouri și reproduceri după cele mai renumite pânze reprezentând pe Hristos Domnul. S'a constituit apoi un juriu de 450 persoane dintre vizitatori, care a desemnat trei opere de artă de care se vor sluji de-acum înainte

ca model editorii de cărți școlare. În viitor chipurile lui Isus în literatura pedagogică vor avea un caracter bărbătesc mai pronunțat.

S'a dat de urmele vechilului Bethel.

Grație săpăturilor unei misiuni arheologice americane, s'a constatat indubitabil că sătulețul arab Betin din Palestina zilelor noastre se ridică pe locul unde era odinioară Bethel, (= Casa lui Dumnezeu), de care se face pomenire în Sf. Scriptură. Această așezare își revendică adecă onoarea de a fi văzut cel dintâiu altar, ridicat în cinstea lui Jahve de Avram, îndată după ce a intrat în Pământul Făgăduinții și și-a fixat aci cortul. Și tot aci a văzut și Iacob, în fuga sa din fața lui Esau, scara de taină ce se ridică până la cer, și pe care suiau și scoborau îngerii Domnului Puterilor. — Patriarhul Iacob este acela care i-a dat locului numele de Bethel.

Se face preot la 71 de ani. E vorba de prof. A. Staunton din Notre Dame (statul Indiana al Americii de Nord). Laureat în ingineria minereie, la univ. Columbia, devine profesor de matematici la Rochester. Se face pastor al puternicei biserici protestante episcopale. Vreme îndelungată petrece în insulele Filippine ca inspector al școalelor Igoroșilor. Aici desvoltă așa activitate rodnică, încât se învrednicește de medalia de aur a universității din Columbia. Contactul cu misionarii catolici, și mai ales aprofundarea doctrinei catolice, îl conving de adevărul crezului roman, pe care-l îmbrățișează, în 1930, cu tot sufletul. Face apoi studii teologice la Roma ca acum, la 71 de ani, și după ce-i vădov din 1931, să se sfințească de preot.

Numărul studenților. O statistică americană pretinde că în lume ar fi în total 2.350.000 studenți, dintre cari 40% americani. Urmează Rusia sovietică cu 272.125, Germania cu 138.910 și Franța cu 89.940 studenți. Raportat la numărul total al populației, numărul studenților din diferitele țări se prezintă așa: Statele Unite 7.12%, Estonia 2.07% și numai decât România cu 2.97%. Intrecem prin urmare Belgia, care are abia 1.36% studenți, și Anglia cu 0.83%. — Să mai spună cineva că suntem țară de analfabeți!

† **Cristina Beldeanu** nasc. Pecea, soție de preot și învățătoare în Suatu, a trecut la cele veșnice la Cluj, în 27 Sept., într'al 28-lea an al vieții și 9-lea al fericitei sale căsătorii. — Facă-i Domnul parte cu dreptii!

† **Ștefan Dragoș, senior**, din Blaj, a trecut la cele veșnice Vineri, în 5 Octomvrie c., într'al 76-lea an al vieții și 50 al fericitei sale căsătorii. — Odihnească în pace!

Cărți & Reviste

LADISLAUS OBERTYNSKI: *Die Florentiner Union der polnischen Armenier und ihr Bischofs-katalog*. Roma 1934. Pagini: 68. Prețul: 11 lit.

Cu Armenii, Maroniții, Chaldeii și Sirii ce au intrat la Florența, în legăturile dragostii cu Roma Veche și catolică, nici contemporanii și nici posteritatea nu s'a ocupat prea mult, atenție mai multă acordându-li-se totdeauna Grecilor. Autorul lucrării de greutate științifică de care ne ocupăm, și care a apărut ca nr. 96 în seria »Orientalia Christiana«, scoasă de Institutul Oriental din Roma, face abatere norocoasă, arătând, cu simpatie și pricepere, în temeiul de documente bine controlate, actul mare al unirii Armenilor din Polonia acelor vremi cu Roma papală la Florența. — Face să fie studiată și de altă lume, nu numai de specialiști.

ADELINA ISTRATE: *In drum spre fericire*. Cluj. 1934. Prețul: 10 Lei.

O bună parte din mult gustatele »fugare« ale Adelinei Istrate, apărute în »Patria« clujană, bat acum — fără îndoială — la uși primitoare — în haină de broșură, cerând intrare. Scrisă sub impulsul impresiilor momentane, toate »fugarele« acestea au farmecul spontaneității lipsite de artificii. Se citesc ușor și cu plăcere,

fiindcă citindu-le simțesti aievea că au provenit dintr'o inimă în care nu mai sălăsluiește nici ura, nici invidia, nici răutatea, și nici altceva de acest fel, cum se dau asigurări și în »Cuvântul înainte« al schițelor de cari e vorba. — Sub acest raport A. I. e cu adevărat rara avis. Pe lângă că e și măestră a stilului.

V. FLUIERAȘ: *Tatăl Nostru. Versuri*. București. 1934. Prețul: 30 Lei.

Simțire delicată, de-un pronunțat timbru creștin, revărsându-se în strofe ușor de reținut: aceasta-i caracteristica d. V. Flueraș. Asociațiile religioase ce, din mila Domnului, se tot înmulțesc și la noi, au în »Tatăl Nostru« un izvor spre care se pot îndrepta, pentru festivaluri religioase, cu toată încrederea. Ne-am bucura dacă d. Flueraș ar continua pe calea apucată, urcând tot mai în sus, spre perfecțiunea artistică ce din inimă îi dorim s'o atingă.

GRIGORIE LEU-BOTOȘĂNEANU: *Cum să cetim Sf. Scriptură*. București 1934. Pagini: 31. Prețul: 8 Lei.

Lucrare de mizgală. După rândurile de orientare asupra rosturilor acestei scrieri, se trece la obiectul ei propriu zis. Se indică, începând cu învierea Domnului și până la Dumineca fiului risipitor, zi de zi, ce evanghelie și ce apostol este a se ceti. În partea ce urmează se arată cu ce prilejuri ce parimii se cetesc și în ce fel se recitează peste an catismele psalmilor. — În deosebi pentru strane această broșură va face bune servicii.

P. TOBIA MENO S. I.: *Așa să ne spovedim* Trad. de un Preot franciscan. Oradea 1933. Pagini: 38. Prețul 7 lei.

În relativ puține pagini se spune mult și bine. Lucrarea e menită călugărițelor, dar prinde bine la tot sufletul evlavios, doritor de a înainta în desăvârșirea creștinească. Păcat că i-s'a dat prețul ce-l are, care numai răspândirii cărții în masse nu-i slujește. Altfel talmăcirea e făcută cu simț de limbă, într'un stil curgător și destul de popular.

P. I. VERNON JOHNSON: *Un domn, o credință*. Trad. I. B. Iași („Presa Bună“). 1934. Pagini: 48. Prețul: 10 lei.

Păr. Vernon Johnson e convertit. Trecerea lui la catolicism s'a întâmplat în 1929. Născut din familie de pastor anglican, a fost preot și el de episcopul anglican din Chichester. După trei ani de pastorație se călugărește și vreme de cincisprezece ani, face pe predicatorul cu nume mare al catedralelor celor mai de seamă din Anglia, a Citty-Hall-urilor, a colegiilor universitare din Oxford și Cambridge ș. a. până când, grație harului câștigat la întreprinerea Sf. Tereza cea Mică, se face catolic — Povestea acestei întoarceri la adevăratul crez creștin e fixată de el însuși în broșura menționată mai sus.

CHRISTOFOR V. SCHMID: *Comoara tănuită și Eroii credinții*. (Bibl. „Presa Bună“ pag. 72) Iași. 1934. Prețul: 4 Lei.

Christofor v. Schmid n'are lipsă de recomandare. Păr. Br. Falewski, prelucrând în românește aceste două istorioare morale ale simpaticului scriitor german, a săvârșit o faptă bună, pentru care lumea tinerească mai ales nu-i poate fi decât recunoscătoare. Bibliotecile școlare, chiar și cele dela sate, ne-ar plăcea să nu se lipsească de o tipăritură ca aceasta și ieftină, și bine-făcătoare.

TINERIMEA NOUĂ. Buletin pentru tinerime. An. II. Nr. 1—2. Blaj, 1934.

»Marianistul« de anul trecut, cu nume și haină schimbată: asta-i »Tinerimea Nouă«. A crescut simțitor față de ceace era. Pe cele 32 pagini ale acestui număr dublu se dau multe și de toate. Și tot lucruri interesante, prinse cu iscusință, din lumea preocupărilor religioase a tinerimii creștine. Abonamentul de numai 35 lei anual face accesibil tuturor acest buletin atât de bine intenționat.

ÉCHOS D'ORIENT. Revistă trimestrială. Istanbul-Paris. Nr. 175, pe Iulie-Septemvrie 1934. (An. 37). Abonament anual: 28, respectiv 30 franci.

Publicația de preocupări creștine răsăritene, ținută la înălțime științifică impunătoare. Numărul acesta (pag. 257—384) aduce articole semnate de savanți cu renume în lumea teologiei bizantine: Grumel, Jugie, Laurent, Janin, ș. a. Captivează îndeosebi studiul păr. V. Grumel: Lichidarea așa zisei răsăritiri de a doua a lui Fotie, privitor la care până acum erau destul de împărțite păreri. — Cronica bibliografică e foarte bogată și judicioasă și ea; ca totdeauna, dealtminteri.

SFÂNȚA LITURGHIE. Învățături și rugăciuni. Iași („Presa Bună“) 1934. Pagini: 137. Prețul: 10 lei.

Tipografia Seminarului Teologic gr.-cat. Blaj

Bune învățăturile; frumoase numeroasele chipuri ce împodobesc această cârtică; și îngrijită și traducerea românească a rânduelii liturgice latine. La sfârșit vine și textul liturghiei române unite. Așa că e de îndoit folos: dă învățături asupra sf. jertfe liturgice în general, și face cunoscute ambele rânduelii liturgice atât cea apuseană, cât și cea răsăriteană, întrebuintate în părțile noastre.

MANUALUL CRUCIATEI EUHARISTICE. Iași. („Presa Bună“) 1933. Pag. 64. Prețul: 5 lei.

Menită să împământenească o dragoste mai mare față de Isus Euharisticul, această broșurică e din cale afară binevenită. Bucățile ashetico-euhologice, culese și traduse de I. B., vor face mult bine în rândurile tineretului, pe care-l au în primul rând în vedere.

Administrația Centrală Capitulară Blaj

No. 1069/1934

Publicațiune

În ziua de *Sâmbătă 20 Octomvrie a. c. orele 11 a. m.* se va ținea în localul Administrației Centrale Capitulare din Blaj — Piața Inoc. M. Klein — licitație publică cu oferte închise și sigilate, pentru darea în întreprindere a constrairii unei case de locuit, conform planului, devizului și caietului de sarcini, cari se pot vedea în orele oficioase (8-12 și 3-6) în biroul Administrației Centrale Capitulare.

Termen de executare din roșu, sub cooperiș: până la *sosirea înghețului* iar pentru terminarea definitivă *31 Maiu 1935, cel mai târziu însă 30 Iunie 1935.*

Deodată cu oferta se va depune și o garanță de 6% în numerar, sau în efecte garantate de Stat în valoarea lor de curs, după valoarea devizului de Lei 336.000.

La licitație se admit numai firme serioase cari reprezintă deplină garanție morală și materială.

După deschiderea ofertelor se va publica rezultatul și se va proceda imediat și la o licitație orală.

Ajudecarea provizorie o face Administrația Centrală Capitulară imediat, — sub rezerva aprobării din partea Preaven. Consistor Arhiepiscopesc, care hotărăște definitiv.

Garanța adjudecătorului provizor se va reținea, iar a celorlalți se restituie numai decât.

În caz de neconfirmare definitivă a ofertei, adjudecătorul provizor nu poate avea alte pretenții, decât restituirea garanției depuse.

Blaj, la 6 Octomvrie 1934.

240 (1—1) ss. Dr. Victor Măeaveitu
Administrator Capitular

Mulțumită

Tuturor acelor cari mi-au exprimat condoleanțe, în scris sau verbal, precum și acelor cari au luat parte la înmormântarea neuitatului meu părinte, le exprim și pe această cale sincerele mele mulțumiri.

Blaj, la 11—X—1934.

ȘTEFAN DRAGOȘ

A apărut noua edițiune a LITURGHIERULUI

Crudo . . . . . 250 Lei
Legat întreg în pânză, aurit 340 „

LIBRARIA SEMINARULUI — BLAJ